

Nadir bir yanık travması sebebi: Bardak çekme

An unusual cause of burn: Glass cupping

Sami Akbulut*

Sayın Editör,

Yanık, cerrahların ve acil uzmanlarının hayatları boyunca sıkça karşılaştığı ve deneyim sahibi olmadıkları taktirde sıkıntı yaşayacağı bir travma şeklidir. Bu travmanın nedeni basit bir güneş yanığı olabileceği gibi, ciddi termal, kimyasal veya fiziksel yanık şekilleri de olabilir. Pratikte en sık karşılaşılan yanık travması haşlama yanığı olup, daha çok çocuk yaş grubunda görülmektedir. Haşlama yanığını alev yanığı, elektrik yanıkları ve kimyasal yanıklar izler. Bu yanık çeşitlerinin yanında nadir görülen başka yanık travmaları da bildirilmiştir. Özellikle doğu toplumlarında sık görülen ve düşük sosyokültürel seviye ile ilişkili olan yanık şekilleri de mevcuttur (1). Modern tıba alternatif olarak, özellikle de kas eklem rahatsızlıklarında sıkça kullanılan bu yöntemler arasında bitki uygulamaları ve bardak çekme sayılabilir. Bu çalışmada, sırt ağrılarını gidermek için bardak çekme yöntemi uygulayan ve bunun neticesinde sırtında alev yanığı gelişen 55 yaşında bir bayan hastayı sunmayı amaçladık.

55 yaşında bayan hasta sırtında ağrı ve yanık şikayeti ile acil polikliniğimize başvurdu. Hastanın fizik muayenesinde sırtında sınırları düzgün ve boyutları birbirine yakın olan iki farklı yanık alanı tespit edildi (Resim-1). Hastanın öyküsünde ciddi sırt ve bel ağrısı yaşadığı ve daha önceden de benzer ağrılar sebebiyle ilaç tedavisi aldığı, semptomların iyileşmediği öğrenildi. Hasta, bunun üzerine komşularının önerisiyle, halk arasında "Bardak Çekme" adı verilen bir yöntemle, ağzı geniş çay bardağının içine ateş ile tutuşturulmuş kağıt parçası koyarak bardağı sırtına yapıştırdığını ve bunu birkaç kez denediğini belirtti. Hastanın ilk değerlendirmesi sonrasında, mevcut büller açılmadan yanık alanı serum ile yıkandıktan sonra gümüş sülfodiyazin krem ile pansuman yapıldı. Toplam 14 günlük tedaviden sonra hastanın sırtındaki yanık alanı minimal skarla iyileşti.

Yanığa neden olan faktör Anadolu'da, halk arasında bardak çekmek, kupa çekmek veya şişe çekmek olarak bilinen ve vücutta, özellikle de sırtta lokalize miyalji benzeri ağrıları gidermek

*Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Genel Cerrahi, Diyarbakır, Türkiye

Dr. Sami Akbulut
E-posta: akbulutsami@gmail.com

Makale Geliş Tarihi: 11.04.2011
Makale Kabul Tarihi: 20.06.2011

Resim 1. Sırtta iki kez uygulanan bardak çekme işlemi sonrası gelişmiş yanık

için kullanılan geleneksel bir tedavi yöntemidir (2). Bu yöntemde, sırt veya bel ağrısı olan hasta yüzüstü yattıktan sonra bu işlemi uygulayan kişi, ağız geniş bir çay bardağı veya nadiren su bardağının içine alev ile tutuşturulmuş bir kağıt parçası koyduktan sonra bardağı hastanın ağrı duyduğu yerin üzerine koyar. İçi duman ile dolmuş ve havası boşalmış bardak hastanın sırtına vantuz gibi yapışır. İşlem farklı bölgelerde eşzamanlı olarak yapılır. Bu bardaklar, yaklaşık 30 sa-

niye ile iki dakika arasında sırtta bekletildikten sonra geri çekilir.

Bu çalışmada sunduğumuz olgunun öğretim olması ve büyük bir merkezde oturması göz önüne alındığında, alternatif tıp ile sosyokültürel gelişmişliğin her zaman paralel gitmediği görülmektedir. Ayrıca deneyimlerimiz, hastaların bir çok durumda komşu tavsiyelerine oldukça itibar ettiğini göstermektedir. Bu tavsiyeler; gastrointestinal sistem semp-

tomlarını gidermeden, obezite veya diabetes mellitusta çeşitli bitkisel ürünlerin kullanılmasına kadar geniş bir yelpazede yer almaktadır.

Sonuç olarak, modern tıptaki gelişmelere rağmen, sosyokültürel düzeyine bakılmaksızın insanlar, hala alternatif seçeneklere yönelmeye devam etmektedirler. Bu tip yanık olgularına yaklaşım ile diğer yanıklara yaklaşım arasında bir fark bulunmamaktadır.

KAYNAKLAR

1. Akbulut S, Semur H, Kose O, Ozhasenekler A, Celiktas M, Basbug M, Yagmur Y. Phytocontact dermatitis due to Ranunculus arvensis mimicking burn injury: report of three cases and literature review. Int J Emerg Med 2011;4:7.
2. Akbas H, Guneren E, Eroglu L, Demir A, Keskin M, Uysal A, Ayyıldız M. İlginç bir termal yanık sebebi: Bardak Çekme. Turk Plast Surg 2001; 9: 203-205.